

**BORSALAR VE PİYASA İŞLETİCİLERİNİN KURULUŞ, FAALİYET, ÇALIŞMA VE DENETİM ESASLARI
HAKKINDA YÖNETMELİK****BİRİNCİ BÖLÜM
Genel Hükümler****Amaç**

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, sermaye piyasası araçlarının, kambiyo ve kıymetli madenler ile kıymetli taşların ve Kurulca uygun görülen diğer sözleşmelerin, belgelerin ve kıymetlerin işlem göreceği borsaların kuruluşuna, sermaye yapılarına, Kanun kapsamında yürütecekleri borsacılık faaliyetleri ile bu faaliyetlerin denetimine, faaliyetlerinin geçici ve sürekli olarak durdurulmasına ve piyasa işleticisine ilişkin ilke ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, sermaye piyasası araçları, kambiyo ve kıymetli madenler ile kıymetli taşların ve Kurulca uygun görülen diğer sözleşmelerin, belgelerin ve kıymetlerin işlem göreceği borsaların ve piyasa işleticilerinin kuruluş, faaliyet ve denetim esaslarını düzenler.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 65, 67 ila 73 üncü maddeleri uyarınca hazırlanmıştır.

Tanım ve kısaltmalar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen,

a) Borsa: Anonim şirket şeklinde kurulan, sermaye piyasası araçları, kambiyo ve kıymetli madenler ile kıymetli taşların ve Kurulca uygun görülen diğer sözleşmelerin, belgelerin ve kıymetlerin serbest rekabet şartları altında kolay ve güvenli bir şekilde alınıp satılabilmesini sağlamak ve oluşan fiyatları tespit ve ilân etmek üzere kendisi veya piyasa işleticisi tarafından işletilen ve/veya yönetilen, alım-satım emirlerini sonuçlandırarak şekilde bir araya getiren veya bu emirlerin bir araya gelmesini kolaylaştıran, Kanuna uygun olarak yetkilendirilen ve düzenli faaliyet gösteren sistemleri ve pazar yerlerini,

b) Borsa Yönetmelikleri: 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu ve bu Yönetmelik uyarınca borsa tarafından hazırlanacak ve Kurulca onaylanacak yönetmelikleri,

c) İlgili Bakan: Sermaye Piyasası Kurulunun ilgili olduğu Bakanı,

ç) İşlem görece araçlar: Kanunda tanımlanan sermaye piyasası araçlarını, kambiyo ve kıymetli madenler ile kıymetli taşları ve Kurulca uygun görülen diğer sözleşmeleri, belgeleri ve kıymetleri,

d) Kanun: 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununu,

e) Kurul: Sermaye Piyasası Kurulunu,

f) **(Ek:RG-28/8/2015-29459)** ⁽¹⁾Merkezi karşı taraf hizmeti: 14/8/2013 tarihli ve 28375 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İstanbul Takas ve Saklama Bankası Anonim Şirketi Merkezi Karşı Taraf Yönetmeliğinde tanımlanan merkezi karşı taraf hizmetini,

g) Önemli Etkiye Sahip Ortak : Kanun uyarınca kurulmuş olan borsalar ve T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı hariç, bir borsa veya piyasa işleticisinde sermaye veya oy haklarının doğrudan veya dolaylı olarak %5 veya daha fazlasını temsil eden paylar ile bu oranın altında olsa dahi yönetim kurullarına üye belirleme imtiyazı veren paylara sahip olan ortağı,

ğ) Piyasa işleticisi: Borsayı veya borsanın piyasalarını yöneten ve/veya işleten anonim ortaklıkları,

h) TCMB: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Anonim Şirketini,

ı) TTK: 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununu,

i) Üye: Borsada işlem yapma yetkisi verilenleri,

j) Yönetici: Yönetim Kurulu Başkanı ve Üyeleri, Genel Müdür ve Yardımcıları ile iç kontrol, risk yönetimi, denetim ve gözetim birimlerinden sorumlu kişi veya kişileri,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Kuruluş ve Faaliyet İlkeleri

Kuruluş

MADDE 5 – (1) Borsaların ve piyasa işleticilerinin kuruluşuna Kurulun uygun görüşü üzerine Bakanlar Kurulu tarafından izin verilir.

Kuruluş şartları

MADDE 6 – (1) Kuruluş izni verilebilmesi için, borsalar ve piyasa işleticilerinin;

- a) Anonim şirket şeklinde kurulmaları,
- b) Paylarının tamamının nâma yazılı olması,
- c) Paylarının nakit karşılığı çıkarılması,
- ç) Sermayelerinin Kurulca belirlenen miktardan az olmaması ve tamamının ödenmiş olması,
- d) Kurucularının veya borsa veya piyasa işleticisi üzerinde doğrudan veya dolaylı olarak önemli etkiye sahip olan ortaklarının Kanunun 44 üncü maddesinde yer alan şartları taşımaları,
- e) Esas sözleşmelerinin Kanun ve ilgili düzenlemelerde yer alan hükümlere uygun olması,
- f) Ortaklık yapısının açık ve şeffaf olması gerekir.

(2) Borsalar ve piyasa işleticilerinin kurulmasına izin verilirken, yurt içi ve yurt dışı finansal piyasaların genel durumu ile sistemik risk unsurları göz önünde bulundurulur.

(3) Borsalar ve piyasa işleticilerinin tüzel kişi kurucu ortaklarının doğrudan veya dolaylı olarak önemli etkiye sahip ortaklarının da bu Yönetmeliğin 10 uncu maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında yer alan şartları taşıması zorunludur. Ayrıca kamu tüzel kişileri hariç tüzel kişi kurucuların ve önemli etkiye sahip ortakların son üç yıla ait bağımsız denetimden geçmiş finansal tablolarını sunmaları gereklidir.

(4) Borsalar ve piyasa işleticilerinin yurt dışında yerleşik kurucu ve ortakları için uygun olduğu ölçüde Türkiye’de yerleşik gerçek ve tüzel kişiler için aranan şartların taşındığına dair, buldukları ülkenin yetkili makamlarınca onanmış bilgi ve belgelerin noterce tasdikli çevirilerinin veya geçerliliği kanun veya uluslararası sözleşmelerle kabul edilen şekilde olduğuna dair bilgi ve belgelerin sunulması zorunludur.

Kuruluş işlemleri

MADDE 7 – (1) Kuruluş izni başvuruları borsa, piyasa işleticisi veya borsa adına piyasa işleticisi tarafından yapılabilir.

(2) Kurucular, kuruluş şartlarına uygun olarak hazırlayacakları esas sözleşme ve bu Yönetmeliğin 6 ve 10 uncu maddelerinde öngörülen hususları tevsik eden belgelerle birlikte Kurula başvuruda bulunurlar.

(3) Bu Yönetmeliğin 5 inci maddesi uyarınca borsanın veya piyasa işleticisinin kuruluş izninin alınmasını takiben, kuruluş işlemlerinin TTK çerçevesinde tamamlanması için Gümrük ve Ticaret Bakanlığına başvuruda bulunulur.

Sermaye yapıları

MADDE 8 – (1) Borsaların sermaye yapıları esas sözleşmelerinde belirlenir.

Pay devri ve esas sözleşme değişiklikleri

MADDE 9 – (1) Borsaların ve piyasa işleticilerinin esas sözleşme değişiklikleri, pay devirleri veya pay devri söz konusu olmasa dahi doğrudan veya dolaylı kontrol devri sonucunu doğuran her türlü işlem Kurulun iznine tâbidir. Kurulun izin vermediği esas sözleşme değişiklikleri, pay devirleri veya kontrol devri sonucunu doğuran işlemler borsa veya piyasa işleticisi üzerinde idari açıdan hüküm doğurmaz. Bu hükme aykırı pay devirleri ortaklık pay defterine kaydolunmaz ve bu şekilde yapılan kayıtlar hükümsüzdür. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usûl ve esaslar Kurulca belirlenir.

(2) Pay devirlerinde, payları devralacak gerçek ve tüzel kişilerin bu Yönetmeliğin 10 uncu maddesinde sayılan şartları mahiyetine uygun düştüğü ölçüde taşımaları zorunludur.

Kurucuların, önemli etkiye sahip ortakların, yöneticilerin ve ihtisas personelinin sahip olmaları gereken şartlar

MADDE 10 – (1) Borsaların ve piyasa işleticilerinin kurucuları, önemli etkiye sahip ortakları, yöneticileri ve kapsamı borsalar tarafından belirlenecek ihtisas personelinin;

a) Müflis olmaması, konkordato ilân etmiş olmaması ya da hakkında iflasın ertelenmesi kararı verilmiş olmaması,

b) Faaliyet izinlerinden biri Kurulca iptal edilmiş kuruluşlarda, bu müeyyideyi gerektiren olayda sorumluluğu bulunan kişilerden olmaması,

c) Kanunda yazılı suçlardan kesinleşmiş mahkûmiyetinin bulunmaması,

ç) 14/1/1982 tarihli ve 35 sayılı Ödeme Güçlüğü İçinde Bulunan Bankerlerin İşlemleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ve eklerine göre kendileri veya ortağı olduğu kuruluşlar hakkında tasfiye kararı verilmemiş olması,

d) 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı beş yıl veya daha fazla süreyle hapis cezasına ya da devletin güvenliğine karşı suçlar, anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, bilişim sistemini engelleme, bozma, verileri yok etme veya değiştirme, banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama, kaçakçılık, vergi kaçakçılığı veya haksız mal edinme suçlarından mahkûm olmaması,

e) İşin gerektirdiği dürüstlük ve itibara sahip bulunması

zorunludur. (a) bendinde belirtilen şartlar, iflasın kaldırılmasına, kapatılmasına veya konkordato teklifinin tasdikine ilişkin kararın; (b) bendinde yer alan şartlar ise buna ilişkin kararın kesinleşme tarihinden itibaren on yıl geçmesi hâlinde, bu fıkranın uygulamasında dikkate alınmaz. Tüzel kişinin yönetim kurulu üyesi olarak atanması halinde yukarıdaki şartlar atanmış tüzel kişi temsilcisi için de aranır.

(2) Kurucuların ve önemli etkiye sahip ortakların ayrıca gerekli malî güce sahip bulunması şartı aranır.

(3) Borsa veya piyasa işleticisinin yöneticilerinde değişiklik meydana gelmesi hâlinde, durum görevden ayrılma nedenleri ile birlikte izleyen ilk işgünü içinde Kurula bildirilir. Borsa veya piyasa işleticisi yöneticilerinin görevlerinin devamı esnasında Kanun ya da bu Yönetmelikte belirtilen şartları taşımadıklarının tespiti ya da anılan şartları kaybetmeleri durumunda bu kişilerin görevleri ilgili borsa veya piyasa işleticisi tarafından sonlandırılır. Borsa veya piyasa işleticisi, yöneticilerinin bu maddede belirtilen şartları kaybedip etmediklerini takiple yükümlüdür. Bu tespit Kurulca yapılması halinde ilgililerin Kurulca görevden ayrılmaları talep edilir ve atamaya yetkili borsa veya piyasa işleticisi organları tarafından bu talep yerine getirilir. Görevden ayrılması talep edilen kişinin yönetim kurulu üyesi olması halinde borsa veya piyasa işleticisi genel kurulu en geç otuz gün içerisinde ilgili yönetim kurulu üyesinin görevden alınması gündemiyle Kurulca olağanüstü toplantıya çağrılır.

(4) Borsa ve piyasa işleticisinin ihtisas personelinin görev yapması için gerekli şartlardan birini taşımadığının sonradan tespiti veya ortaya çıkması halinde ilgili personel atamaya yetkili organ tarafından görevden alınır.

Faaliyet izni

MADDE 11 – (1) Faaliyet izni başvuruları borsa, piyasa işleticisi veya borsa adına piyasa işleticisi tarafından yapılabilir.

(2) Kuruluşuna izin verilen borsa veya piyasa işleticisinin 5 inci madde çerçevesinde kuruluş izninin alınmasını takiben en geç bir yıl içinde, Kurula faaliyet izni almak üzere başvurması şarttır. Faaliyet izin başvuruları, başvuru sırasında aranan bilgi ve belgelerin eksiksiz olarak Kurula sunulmasından itibaren altı ay içinde Kurul tarafından karara bağlanır ve keyfiyet ilgililere bildirilir. Kuruluş izninden itibaren bir yıl içinde Kurula başvuruda bulunmayan veya başvurusunun sonucunda kendilerine faaliyet izni verilmesi uygun görülmeyen kuruluşun kuruluş izni iptal olur. Bu süre, zorunlu şartların varlığı veya başvuruda bulunulmamasının kuruluş izni alan kuruluşu hasredilemeyecek sebeplerin varlığı hâlinde, Kurul tarafından bir yıl uzatılabilir.

(3) Faaliyet izninin verilebilmesi için, Kurul tarafından yapılan düzenlemelere uygun muhasebe kayıt, bilgi ve belge sistemi ile düzenli iş akışı ve haberleşmeyi sağlayacak yeterli bir organizasyonun kurulmuş, teknik donanımın sağlanmış, iç kontrol, denetim ve gözetim birim ve sistemlerinin oluşturulmuş ve işler hale getirilmiş olması ve borsa veya piyasa işleticisi bünyesinde bulunacak önemli

varlıkların korunmasına ilişkin olarak gerekli sigortaları yaptırmak dâhil tüm gerekli güvenlik önlemlerinin alınmış olması gerekir.

Bilgi işlem altyapısı

MADDE 12 – (1) Borsalar ve piyasa işleticileri, işlem gören araçların güvenilir, şeffaf, etkin, istikrarlı, adil, dürüst ve rekabetçi bir ortamda işlem görmeleri için gerekli bilgi işlem sistemlerini ve teknolojik altyapıyı kurar ve işlerliğini sağlar, buna yönelik gerekli düzenlemeleri yapar ve bilgi işlem altyapısını kötü niyetli yazılımdan korumak da dâhil tüm önlemleri alır. Bilgi işlem sistemleri ve teknolojik altyapılara ilişkin esaslar Borsa Yönetmeliğinde düzenlenir. Ancak Kurul gerekli gördüğü durumlarda konuya ilişkin düzenleme yapmaya yetkilidir.

Borsaların faaliyet ilke ve esasları

MADDE 13 – (1) Borsaların faaliyetleri sırasında aşağıda yer alan ilkelere uyması zorunludur:

a) İşlem görecek araçların serbest rekabet şartları altında kolay ve güvenli bir şekilde alınıp satılabilmesini sağlamak,

b) Piyasalarda aynı niteliktekilere adil işlem ilkeleri geliştirmek, sağlıklı fiyat oluşumu için elverişli ortam hazırlanmasına dönük tedbirleri almak,

c) Oluşan fiyatların tespiti ve ilanı başta olmak üzere borsada oluşan ve yatırımcıların karar almalarını kolaylaştıracak yeterli nitelik ve kapsamdaki bilgiyi düzenli bir şekilde uygun araçlarla açıklamak,

ç) Borsa üyelerinin borsa mevzuatına uyumu konusunda gözetim ve denetim yapmak, tespit edilen mevzuata aykırılıklardan borsanın yetkisinde olanlar hakkında yaptırım uygulamak, diğer mevzuata aykırılıklar ile mali bünyesinin zayıfladığı belirlenen borsa üyelerinin durumunu Kurula ve gerektiğinde ilgili merkezi takas ve saklama kuruluşları ile Türkiye Sermaye Piyasaları Birliğine bildirmek,

d) Borsa üyeleri ve diğer piyasa katılımcıları arasındaki çıkar çatışmalarının azaltılması için yetki alanına giren konularda gerekli önlemleri almak ve piyasanın gelişmesine katkı sağlayabilecek yetki alanı dışındakiler de dâhil tüm konularda Kurula bilgi ve öneriler sunmak,

e) Borsa ile üyeleri ve diğer piyasa katılımcıları arasında ve borsa ile Kurul arasında düzenli ve sistematik bilgi akışını sağlayacak mekanizmaları kurmak,

f) Yapılan düzenlemelere uyulmasını sağlayacak yeterli mali kaynağı tahsis etmek ve organizasyonu sağlamak,

g) Borsa düzenlemeleri ve bu düzenlemelerin uygulanmasında yatırımcılar, ihraççılar, üyeler ya da diğer piyasa katılımcıları arasında hakkaniyete aykırı şekilde ayrımcılık yapmamak,

ğ) Borsanın iş ve işlemlerini Kurul ve finansal piyasaların diğer katılımcıları ile işbirliği ve koordinasyon içinde yürütmek,

h) Sermaye piyasasının gelişmesine katkı sağlamak için Kurul ve piyasa katılımcıları ile işbirliği ve koordinasyon içinde çalışmak,

ı) Verilen hizmetler karşılığında talep edilen ücretlerde piyasa teamüllerine uygun davranmak ve fahiş fiyat uygulamamak,

i) Üyelerin disiplinine yönelik usul ve esasları belirlemek ve bunların uygulanmasında hakkaniyete uygun, eşit ve adil işlemler tesis etmek,

j) Borsanın mali yapısına, organizasyonuna ve piyasa faaliyetlerine ilişkin bilgileri düzenli aralıklarla kamuya açıklamak,

k) Kanununun 72 nci maddesinin birinci fıkrası çerçevesinde borsa düzenlemelerinde Kurulun istediği değişiklikleri yapmak.

(2) Birinci fıkrada sayılan ilkeler saklı kalmak kaydıyla, borsalar, kendilerine verilen görevleri ve yetkileri kendi sorumlulukları altında bağımsız olarak yerine getirirler ve kullanırlar.

(3) **(Ek:RG-19/10/2014-29150)** Borsalar sermaye piyasası mevzuatı dışında kalan bir mevzuattan kaynaklanan veya herhangi bir mevzuattan kaynaklanmayan faaliyetlerde bulunmak için Kuruldan izin alırlar ve esas sözleşmelerinde, söz konusu faaliyetlerden süreklilik arz edecek olanlara açıkça yer verecek değişiklikleri yaparak, yapılacak ilk genel kurul toplantısı gündemine alırlar.

Piyasa İşleticisine İlişkin Özel Hükümler

MADDE 14 – (1) Borsalar, piyasaların işletilmesi ve/veya yönetilmesi için bir ya da birden fazla piyasa işleticisi ile anlaşma yapabilirler. Bu anlaşma Kurul onayı olmaksızın hüküm ifade etmez. Kurul onayı üzerine piyasa işleticileri borsa ile yapılan anlaşma çerçevesinde borsanın sahip olduğu hakları kullanır ve borsa için Kanunda ve ilgili mevzuatta öngörülen yükümlülüklerin yerine getirilmesini temin ederler. Bir piyasa işleticisi ile anlaşma yapılması halinde borsa ilgili mevzuat kapsamında müteselsilen sorumlu olmaya devam eder ve bu hususa taraflar arasında yapılacak sözleşmede yer verilir. Düzenlenecek sözleşmede bu Yönetmeliğe aykırı hususlara yer verilemez. Kurul bu sözleşmede değişiklik yapılmasını isteyebilir.

(2) Piyasa işleticisi, borsa yönetim kurulunun kararı ve Kurulun onayı ile değiştirilebilir.

(3) Kanunda ve ilgili mevzuatta piyasa işleticisine dair bir hüküm bulunmadığında işbu Yönetmelikte borsalara uygulanan hükümler kıyasen uygulanır. Düzenlemelerle ve işlemlerle piyasa işleticisi için tesis edilen haklar ve/veya yükümlülükler aynı zamanda ilgili borsanın hakları ve/veya yükümlülükleri olarak da kabul edilir.

(4) Piyasa işleticisi ile borsa arasında piyasanın güven ve istikrar içerisinde işleyişini engelleyecek nitelikte çözülemeyen anlaşmazlıkların ortaya çıkması halinde, Kurul piyasa işleticisinin görevlerinin borsa tarafından yerine getirilmesini ve/veya başka bir piyasa işleticisi ile anlaşma yapmasını borsadan isteyebilir.

(5) Borsa, borsanın pay sahipleri ve/veya piyasa işleticisi arasındaki muhtemel çıkar çatışmalarının önüne geçilmesine ilişkin usul ve esaslar Borsa Yönetmeliği ile belirlenir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Borsa ve Piyasa İşleticisinin Organları, Komiteleri ve Personeli

Genel Kurul

MADDE 15 – (1) Pay sahipleri borsa işlerine ilişkin haklarını genel kurulda kullanırlar.

(2) Genel kurul, olağan ve olağanüstü toplanır. Olağan genel kurul, her faaliyet dönemi sonundan itibaren üç ay içinde toplanır. Olağanüstü genel kurul ise, borsa işlerinin gerektirdiği zamanlarda yönetim kurulu, TTK'da düzenlenen hallerde azlık pay sahipleri ya da gerek gördüğü hallerde gündemi de belirlenmek üzere Kurulun daveti üzerine toplanır.

(3) Genel Kurul gündemi ve davet mektubu, gündemde görüşülecek hususlara ilişkin her türlü bilgi, belge ve ek ile birlikte Kurula toplantı tarihinden en az üç hafta önce iadeli taahhütlü olarak gönderilir.

(4) Kurul temsilcisi, oy hakkı olmaksızın genel kurula katılabilir.

(5) Yönetim Kurulu ortak olmayan üyeler ile ihraççıları oy hakkı olmaksızın genel kurula davet edebilir.

(6) Genel kurul tutanakları, başkanlık divanı tarafından imzalandıktan sonra, izleyen ilk iş günü Kurula gönderilir. Gündemde görüşülen hususlara ilişkin her türlü bilgi, belge ve ekler ile genel kurulda yönetim kurulu üyesi seçilmesi durumunda, yönetim kurulu üyelerinin bu Yönetmeliğin 10 uncu maddesinde ve 16 ncı maddesinin birinci fıkrasında belirtilen nitelikleri taşıdıklarını tevsik edici bilgi ve belgeler toplantı tarihinden itibaren en geç beş iş günü içerisinde Kurula gönderilir. Kurulca söz konusu genel kurul kararlarına ilişkin olarak ilave bilgi ve belge istenebilir. Yönetim kurulu üyelerinin seçimine ilişkin genel kurul kararlarının mevzuata aykırılık içermesi halinde borsadan veya piyasa işleticisinden bu aykırılığın giderilmesi istenir.

Yönetim Kurulu Yapısı

MADDE 16 – (1) (Değişik:RG-20/3/2019-30720) Yönetim kurulu üyelerinin yükseköğretim kurumlarının dört yıllık bölümlerinden mezun tercihen işletme, iktisat, maliye, kamu yönetimi, uluslararası ilişkiler, hukuk, mühendislik, sermaye piyasaları veya bankacılık alanlarında lisans veya lisansüstü öğrenim görmüş ve yükseköğrenim sonrası en az on yıllık mesleki deneyime sahip olmaları zorunludur. Yönetim kurulu üyelerinin en az üçte birinin on yıllık sermaye piyasaları mesleki deneyimine sahip olması gerekir.

(2) Yönetim kurulu üyeleri en fazla üç yıl için seçilirler. Süresi biten üyenin tekrar seçilmesi mümkündür. Süresi bitmeden yönetim kurulu üyeliğinin sona ermesi halinde yönetim kurulu

tarafından yapılacak ilk genel kurula kadar görev yapmak üzere TTK hükümleri çerçevesinde yeni üye seçilir.

(3) Yönetim kurulu üyelerinin seçimine ilişkin yönetim kurulu kararı alındığı tarihten itibaren beş iş günü içerisinde yönetim kurulu üyeliğine seçilen kişinin bu maddede ve bu Yönetmeliğin 10 uncu maddesinde sayılan şartları taşıdığına dair belgeler ile birlikte Kurula bildirilir.

(4) Yönetim kurulunda Kanunun 73 üncü maddesi uyarınca borsalar için Kurulca belirlenecek olan Kurumsal Yönetim İlkeleri çerçevesinde yeterli sayıda Bağımsız Yönetim Kurulu üyesi bulunur.

(5) Genel müdür yönetim kurulunun doğal üyesidir.

Yönetim kurulu görev ve yetkileri

MADDE 17 – (1) Yönetim kurulu TTK’da belirlenen görev ve yetkilerinin yanı sıra;

- a) Borsa tarafından hazırlanması gereken yönetmelikleri karara bağlamak,
- b) Kota alınma, kottan çıkarılma ile borsada işlem görme ve işlem görmenin durdurulmasını karara bağlamak,
- c) Borsada işlem görececek araçların işlem göreceği piyasalar, pazarlar, platformlar ya da sistemler oluşturmak ve düzgün işleyişini sağlamak,
- ç) Borsa üyelik başvurularını karara bağlamak ve gerektiğinde borsa üyelerinin üyelikten geçici veya sürekli çıkarılmasına karar vermek,
- d) Borsada işlemlerin mevzuata ve kurallara uygun olarak düzenli bir şekilde yürütülmesini sağlamak,
- e) Bu Yönetmelikte belirtilen gözetim sistemini kurmak,
- f) Yönetmeliklerle belirlenmiş veya ihtiyaç duyulabilecek komiteleri kurarak, üyelerini seçmek ve çalışma esaslarını düzenlemek,
- g) Borsada düzeni ve dürüstlüğü bozan üyeler hakkında disiplin cezası vermek,
- ğ) Yönetim kurulu kararlarının ilgililere tebliğini sağlamak, bu kararların gereğinin yerine getirilmesini temin etmek ve uygulanmasını izlemek,
- h) Borsa bültenini çıkarmak, borsa tarafından açıklanması gereken bilgilerin ve borsada teşekkül eden fiyatların ve istatistiklerin düzenli olarak yayınlanmasını sağlamak,
- ı) Borsanın yıllık faaliyet raporunu ve finansal tablolarını hazırlamak,
- i) Borsanın bütçesini ve personel kadrosunu karara bağlamak,
- j) Borsa gelir kalemlerinin miktar ve oranları ile bunların tahsil zaman ve şekillerini tespit etmek,
- k) Borsa adına imzaya yetkili olanları ve yetki sınırlarını belirlemek,
- l) Personel atamalarını yapmak,
- m) Borsanın görev ve yetki alanına giren hususlarda yerli ve yabancı kuruluşlar ve uluslararası kuruluşlarla anlaşma yapmak,
- n) Borsa işlemlerinde çıkabilecek uyumsuzlukları inceleyerek sonuçlandırmak,
- o) Hizmet birimlerinin yıllık çalışma programlarını onaylamak ve gerektiğinde değişiklik yapmak,
- ö) Borsa teşkilatı ve hizmet birimlerinin çalışma ve faaliyet sonuçlarını değerlendirmek; gözetim, denetim, inceleme, araştırma ve soruşturma raporlarını karara bağlamak, sonuçlardan ve önerilerden gerekli gördüklerinin uygulanmasını sağlamak,
- p) Gözetim, denetim ve soruşturma raporlarını karara bağlamak, sonuçlardan ve önerilerden gerekli gördüklerinin uygulanmasını sağlamak,
- r) Bu Yönetmelikle ve mevzuatla kendisine verilen sair görevleri yerine getirmek ile görevli ve yetkilidir.

(2) Yönetim kurulu; TTK uyarınca münhasıran kendisine bırakılmış görev ve yetkiler ile bu maddenin birinci fıkrasının (a), (ç), (e), (f), (g), (ı), (i), (j), (n), (ö) ve (p) bentlerinde yer alan görev ve yetkisi haricindeki diğer görev ve yetkilerini, yazılı ve sınırları açıkça belirlenmiş olmak ve esas sözleşmede hüküm bulunmak şartıyla genel müdüre devredebilir.

Yönetim kurulu toplantı ve karar nisabı

MADDE 18 – (1) Yönetim kurulu, TTK hükümleri çerçevesinde toplanarak karar alır. Yönetim kurulu toplantılarının gündemi, günü ve saati yönetim kurulu başkanı tarafından belirlenir ve yönetim kurulu toplantıları yönetim kurulu başkanı tarafından idare edilir. Genel müdür gerektiğinde yönetim kurulu başkanından toplantı yapılmasını isteyebilir.

(2) Kurul, borsa esas sözleşmesinde ağırlaştırılmış toplantı ve karar nisapları öngörülmesini isteyebilir.

Komiteler

MADDE 19 – (1) Borsada, ilgili mevzuat ve bu Yönetmelik ile yönetim kuruluna verilen görevlerin yerine getirilmesinde, yönetim kuruluna yardımcı olmak üzere işin niteliğinin gerektirdiği sayıda komite kurulur.

(2) Komitelerin kurulmasına, üyelerinin seçilmesine, çalışma usul ve esaslarına ilişkin ilkeler Borsa Yönetmeliğinde gösterilir.

Genel müdür

MADDE 20 – (1) Genel müdür, ilgili mevzuat ve yönetim kurulu kararları doğrultusunda kendisine bırakılmış ve devredilmiş yönetim ve temsile ilişkin işleri yürütür.

(2) Genel müdürün yükseköğrenim sonrası malî piyasalar, ekonomi, maliye, işletme, sermaye piyasaları, bankacılık veya finans alanında en az on yıl deneyim sahibi olması zorunludur.

(3) Genel müdür olarak atanacakların bu maddenin ikinci fıkrasında ve bu Yönetmeliğin 10 uncu maddesinde aranan şartları taşıdıklarını gösteren belgelerle birlikte Kurula bildirilmesi şarttır. Genel müdürün atanması, Kurul tarafından bildirim alındığı tarihten itibaren on beş işgünü içinde olumsuz bir görüş bildirilmediği takdirde yapılabilir.

(4) Genel müdürün münhasıran bu görev için atanmış olması zorunludur.

(5) Genel müdür, borsanın yönetim, denetim veya sermaye ilişkisinde bulunduğu kuruluşlar, bu kuruluşların doğrudan ya da dolaylı olarak yönetim, sermaye veya denetim kontrolüne sahip olduğu kuruluşlar ile borsalar ve teşkilatlanmış piyasalar, takas ve saklama kuruluşları ve Kurulca uygun görülecek diğer finansal kuruluşlarda, icrai nitelikte olmamak ve borsadaki görevin ifasında zafiyete düşülmemesi kaydıyla, yönetim kurulu başkanlığı ve üyeliği gibi görevler alabilir.

Borsaların teşkilatı ve personeli

MADDE 21 – (1) Bu Yönetmelik ve ilgili mevzuatla borsalara verilmiş görevlerin yerine getirilmesi ve yetkilerin kullanılmasına ilişkin hususların düzenlenmesine yönelik olarak; borsaların teşkilatı, hizmet birimleri, organizasyonu, görev tanımları, yetki ve sorumlulukları ile görevlilerin çalışma usul ve esasları genel müdürün teklifi üzerine yönetim kurulunca karar verilerek yürürlüğe konulacak teşkilat yönergesinde gösterilir.

(2) Borsa personelinin işe alınmaları, işten çıkarılmaları, nitelikleri, ilerleme ve yükselmeleri, performans ölçütleri, ödev, sorumluluk ve yükümlülükleri, uymaları gereken yasaklar ile disiplin konuları genel müdürün teklifi üzerine yönetim kurulunca karar verilerek yürürlüğe konulacak yönerge ile belirlenir.

Sır saklama yükümlülüğü

MADDE 22 – (1) Borsaların yöneticileri, komitelerin üyeleri ve tüm personeli ile denetçileri sıfat ve görevleri dolayısıyla öğrendikleri; borsaya ve borsayla ilişkisi olan ortaklık, kurum ve diğer her türlü gerçek ve tüzel kişilere ait sırların gizliliğine uymak ve sırları kanunla görevli ve yetkili kılınmış kişi ve mercilerden başkasına herhangi bir suretle açıklamamak, kendilerinin veya üçüncü kişilerin yarar ve zararına kullanmamakla yükümlüdürler. Bu yükümlülük, ilgililerin borsadaki görevlerinden ayrılmalarından sonra da devam eder.

(2) Borsalar, gözetim ve denetim faaliyetleri kapsamında, yabancı borsalar ve uluslararası kuruluşlar ile karşılıklılık ilkesi çerçevesinde işbirliği ve bilgi paylaşımında bulunma yetkisine sahiptirler. Bu kapsamda yapılan işlem ve eylemler Kanun ve diğer kanunlarda yer alan sır saklama yükümlülüğüne ve gizlilik kurallarına aykırılık oluşturmaz.

Yasaklar

MADDE 23 – (Değişik:RG-6/10/2021-31620)

(1) Borsa yöneticileri ve personeli ile bunların eşleri ve velayeti altındaki çocukları, ikinci fıkrada sayılan sermaye piyasası araçları saklı kalmak üzere, borsa bünyesindeki piyasa, pazar, platform ve sistemler ile borsanın piyasa işleticisi olduğu başka borsaların piyasalarında işlem gören sermaye piyasası araçlarında doğrudan veya dolaylı olarak alım satım işlemleri gerçekleştiremezler ve bu sermaye piyasası araçlarını ellerinde bulunduramazlar.

(2) Borsa yöneticileri ve personeli ile bunların eşleri ve velayeti altındaki çocukları, TCMB, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve 28/3/2002 tarihli ve 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun çerçevesinde kurulan varlık kiralama şirketleri tarafından ihraç edilen araçlarda ve borsa bünyesindeki piyasa, pazar, platform ve sistemler ile borsanın piyasa işleticisi olduğu başka borsaların piyasalarında işlem görmeyen sermaye piyasası araçlarında işlem gerçekleştirebilirler.

(3) Borsa yöneticileri ve personeli ile bunların eşleri ve velayeti altındaki çocukları, bireysel emeklilik fonlarında işlem gerçekleştirebilirler. Yatırım fonu katılma paylarından yalnızca borçlanma araçları şemsiye fonlarına bağlı fonlar, kıymetli madenler şemsiye fonlarına bağlı fonlar ve para piyasası şemsiye fonlarına bağlı fonlar ile katılım şemsiye fonlarına bağlı fonlardan katılım döviz fonu, kira sertifikası katılım fonu, kısa vadeli kira sertifikası katılım fonu ve altın katılım fonu katılma paylarında işlem yapılabilir.

(4) Borsa yöneticileri ve personeli ile bunların eşleri ve velayeti altındaki çocuklarının miras, mirasın paylaşımı, eşler arasındaki mal rejimi hükümleri, mahkeme kararı veya cebrî icra yoluyla elde ettikleri sermaye piyasası araçlarından bu madde kapsamında alım satımına izin verilenler dışındakileri, söz konusu sermaye piyasası araçlarının hesaplarına geçmesini müteakip 30 gün içinde eşleri ve velayeti altındaki çocukları dışındakilere satmak, pozisyon kapatmak veya devretmek suretiyle elden çıkarmaları zorunludur.

(5) Borsada yeni göreve başlayan yöneticiler ve personel ile bunların eşleri ve velayetleri altındaki çocuklarının sahip oldukları, bu maddede alım satımına izin verilenler dışındaki sermaye piyasası araçlarının ilgililer tarafından göreve başladıkları tarihten itibaren 30 gün içinde satılmak, pozisyon kapatılmak veya devredilmek suretiyle elden çıkarılması zorunludur.

(6) Bu maddede düzenlenen hususlar, borsa yöneticileri ve personeli ile bunların eşleri ve velayeti altındaki çocuklarının vekâleten yönetilen hesapları ile bunlar tarafından vekâleten yönetilen ya da bu sonucu doğuracak şekilde işlem gerçekleştirilen hesaplar için de geçerlidir.

(7) Borsa yöneticileri ve personeli ile bunların eşleri ve velayeti altındaki çocuklarının bu madde hükümlerine uyumunun izlenmesi ve sağlanması amacıyla borsa tarafından organizasyon yapısına uygun bir birim görevlendirilir.

(8) Bu madde hükmüne aykırı hareket eden yönetim kurulu üyelerinin tespiti halinde borsa genel kurulu en geç otuz gün içerisinde ilgili yönetim kurulu üyesinin görevden alınması gündemiyle Kurulca olağanüstü toplantıya çağrılır. Borsanın diğer yönetici ve personeli ise bu madde hükmüne aykırılığı tespit edildiği tarihten itibaren görevlerinden istifa etmiş sayılır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM **Borsa Üyelerine İlişkin Esaslar**

Borsa üyeleri

MADDE 24 – (1) (Değişik:RG-19/10/2014-29150) TCMB, Kurul tarafından Kanunun 37 nci maddesinin birinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bentleri kapsamında yatırım hizmetleri ve faaliyetlerinde bulunmak üzere faaliyet izni verilmiş olan yatırım kuruluşları ile diğer yetkili kurum ve otoriteler tarafından kuruluşuna veya faaliyetine izin verilenlerden Kurulca uygun görülenler borsalara üye olabilirler.

(2) Üyeliğe başvuru, üyeliğe kabul, borsa üyelik belgesi, üyelerin temsili, üye temsilcilerinde aranacak şart ve nitelikler, üyelerin ve üye temsilcilerinin yükümlülükleri ile bunlara verilecek disiplin cezaları, bunların durumlarında meydana gelen değişikliklerin bildirilme esasları, üyelikten ayrılma, üyelikten çıkarılma, üye işlemlerinin tedbiren durdurulması ve sair konularla ilgili usul ve esaslar borsaların yönetim kurullarınca hazırlanarak Kurulun onayı ile çıkarılacak Borsa Yönetmeliğinde gösterilir.

(3) **(Ek:RG-19/10/2014-29150)** Borsaların yönetim kurulları tarafından piyasa, pazar, platform ve sistem bazında borsaya üye olmaksızın işlem yapma yetkisi verilebilir.

Üyelik teminatı

MADDE 25 – (1) Borsa üyeleri, borsa işlemleri dolayısıyla müşterilerine, diğer borsa üyelerine ve borsaya verebilecekleri zararlara karşılık olmak üzere, Türk Lirası, TCMB tarafından serbestçe alım satımı yapılan yabancı paralar, borsa adına bloke edilen Türk Lirası ve döviz vadeli/vadesiz mevduat,

kıymetli madenler, devlet iç borçlanma senedi ya da banka teminat mektubu şeklinde teminat yatırmak zorundadırlar. Bunlar dışında teminat olarak kabul edilebilecek varlıklar, borsa yönetim kurulunca belirlenir ve Kurulca onaylanır.

(2) Yatırılan teminatın miktarına, teminatların tahsiline, eksik kalan kısmının tamamlanmasına, kullanılmasına ve serbest bırakılmasına ilişkin usul ve esasları ile borsa üyeliğinin herhangi bir nedenle sona ermesi halinde üyelik teminatının geri verilme zamanı ve şartları ile diğer hususlar Borsa Yönetmeliğinde gösterilir.

Zararların karşılanması

MADDE 26 – (1) Borsa üyelerinin borsa işlemlerinden dolayı müşterilerine, diğer üyelere veya borsaya verdikleri belirlenen ve kendileri tarafından karşılanmayan zararlara karşılık olarak zarar görenlere yazılı istekleri üzerine, borsa tarafından yapılacak inceleme sonucuna göre teminatından ödeme yapılmasına yönetim kurulu karar verir. Yapılacak ödeme tutarı üyenin teminatı ile sınırlıdır.

(2) Teminatın zararı karşılamaması halinde zarar görene, zararını genel hükümler uyarınca tazmin edebileceği bildirilir.

(3) Zararların teminatlardan karşılanmasına ilişkin usul ve esaslar yönetim kurulu tarafından belirlenir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

İşlem ve Takas Esasları

Borsalarda işlem görececek araçlar

MADDE 27 – (1) Borsalarda, borsa yönetim kurulunun teklifi üzerine veya re'sen Kurul tarafından belirlenen sermaye piyasası araçları, kambiyo ve kıymetli madenler ile kıymetli taşlar ve Kurulca uygun görülen diğer sözleşmeler, belgeler ve kıymetler işlem görebilir. Kurul borsa bazında işlem görececek araçları belirleyebilir.

Borsada kotasyon ve işlem görme

MADDE 28 – (1) İşlem görececek araçlar ancak Kanuna dayanılarak çıkarılan düzenlemelerde yer alan şartların sağlanması hâlinde borsa kotuna alınabilir veya işlem görmeye kabul edilebilir. TCMB ve Hazine Müsteşarlığı tarafından ihraç edilmiş sermaye piyasası araçlarının başvuru halinde borsa kotuna alınması zorunludur.

(2) Borsa kotuna alıp almama veya işlem görmeye kabul edip etmeme konusunda yetkili merci, ilgili borsanın yönetim kuruludur.

(3) Borsalar, kota alınan veya işlem gören araçları ihraç edenlerin Kurulca belirlenen kamuyu aydınlatma yükümlülüklerini yerine getirmelerini sağlamaya yönelik düzenlemeler yaparlar. Borsalar, kamuya açıklanacak bilgilere erişim konusunda Kurulca belirlenen kurallara uymak zorundadırlar.

(4) Borsalar ve piyasa işleticileri, kotta bulunan veya işlem gören araçların ilgili şartlara uyduğunu düzenli olarak gözden geçirmeye yönelik gerekli düzenlemeleri yaparlar.

(5) Bir borsa kotunda bulunan ya da işlem gören araç, Kanun ve ilgili düzenlemeler çerçevesinde başka bir borsada da kota alınabilir ya da işlem görebilir.

(6) Borsa kotuna alma ya da işlem görme şartları, ihraççıların veya işlem görececek araçların türlerine göre ya da piyasa, pazar, platform veya sistemler bazında farklı kotasyon ve/veya işlem görme koşullarının belirlenmesi, kotasyon ya da işlem görme başvurusu, başvuru sırasında istenecek bilgi ve belgeler borsalar tarafından yapılacak incelemeler, borsa kotunda kalma şartları ve sair konularla ilgili usul ve esaslar Borsa Yönetmeliğinde gösterilir.

Emir ve işlem esasları

MADDE 29 – (1) Borsa emirlerine, işlemlere ve bunların iptallerine ilişkin esaslar ilgili Borsa Yönetmeliğinde düzenlenir.

Finansal ölçütlere ilişkin esaslar

MADDE 29/A – (Ek:RG-15/11/2019-30949)

(1) Borsa, Kurul tarafından kabul edilen uluslararası prensip ve düzenlemelere uyumlu finansal ölçüt niteliğindeki endekslerinin listesi ile uyuma ilişkin bilgileri kamuya açıklar.

İşlem görmenin durdurulması ve/veya kottan çıkarma

MADDE 30 – (1) Borsa veya piyasa işleticisi, işlem gören araçların işlemlerinin durdurulması ve/veya kottan çıkarılması ile ilgili esasları Borsa Yönetmeliğinde düzenler. Borsa bu düzenlemelerde öngörülen şartların oluşması hâlinde, ilgili aracın işlem görmesini durdurabileceği gibi kottan da çıkarabilir. Bu durum derhâl Kurula bildirilir ve kamuya açıklanır.

(2) Kurulun işlem görecekt araçların borsada işlem görmesini durdurma ve borsa kotundan çıkarma yetkisi saklıdır.

(3) (**Değişik:RG-19/10/2014-29150**) Borsalarda olağandışı olumsuz gelişmelerin olması halinde, ilgili borsalarda işlemlerin geçici olarak durdurulmasına karar verilebilir. Borsalarda işlemlerin beş işlem gününe kadar geçici olarak durdurulmasına karar almak yönetim kuruluna aittir. Bu durum derhâl Kurula bildirilir ve kamuya açıklanır.

(4) (**Değişik:RG-19/10/2014-29150**) Yönetim kurulunun talebi üzerine borsalarda işlemlerin beş işlem gününden fazla durdurulmasına karar almak Kurulun yetkisindedir.

Takas işlemleri, takas merkezi, işlem teminatları, temerrüt ve garanti fonu

MADDE 31 – (1) Takas işlemleri borsa bünyesinde yapılabileceği gibi, takas işlemlerini gerçekleştirmek üzere bir merkezi takas kuruluşu da görevlendirilebilir. Borsanın bu konudaki kararı Kurulun onayına tabidir.

(2) Takas işlemlerinin borsa bünyesinde gerçekleştirilmesi halinde borsa, 30/5/2013 tarihli ve 28662 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Merkezi Takas Kuruluşlarının Kuruluş ve Çalışma Esasları Hakkında Genel Yönetmelik hükümlerine tabi olur ve işlem teminatları, temerrüt ve garanti fonu ve ilgili diğer düzenlemeleri yapar. Merkezi Takas Kuruluşlarının Kuruluş ve Çalışma Esasları Hakkında Genel Yönetmelik hükümleri dikkate alınarak, kıymetli madenler, taşlar, metaller ve benzeri emtiaların takas işlemleri için farklı esaslar belirlenebilir.

(3) Borsa dışında bir kurumun takas merkezi olarak belirlenmesi durumunda, borsa ile merkezi takas kuruluşu arasında her iki kurumun hak, yükümlülük ve yetkilerinin belirleneceği ve tarafların sözleşmeyle birbirlerine karşı belirlenen mali yükümlülükleri dışında Kurulca onaylanacak bir sözleşme yapılır.

ALTINCI BÖLÜM

Diğer Hükümler

Bütçe ve personel kadroları

MADDE 32 – (1) Borsalar, bütçelerini ve personel kadrolarını esas sözleşmelerinde belirtilen organları aracılığıyla kendileri belirler.

Gelirler

MADDE 33 – (1) Borsaların verdikleri temel hizmetler kapsamında olan ve bu hizmetlerin tek sunucusu olmaktan kaynaklanan statüsüne dayalı olarak uyguladıkları borsa payı dâhil ücret ve komisyonlar ile bunların tahsil zaman ve şekilleri yönetim kurulu tarafından belirlenerek Kurul onayına sunulur. Kurulun onayına sunulan ücret ve komisyonlara ilişkin Borsa yönetim kurulu kararı, Kurul tarafından otuz gün içerisinde olumsuz görüş bildirilmediği takdirde yürürlüğe girer. Borsa tarafından başvuruda sunulan bilgi ve belgelerin eksik olması veya ek bilgi, belge ve çalışmaya ihtiyaç duyulması hâlinde, borsa bilgilendirilerek eksikliklerin Kurulca belirlenecek süre içerisinde giderilmesi istenir. Bu takdirde, otuz günlük süre söz konusu eksik veya ek bilgi, belge ve çalışmaların Kurula sunulduğu tarihten itibaren işlemeye başlar.

(2) Borsaların faydalanılması zorunlu olmayan temel hizmetleri ile ilgili ücretler ise, yönetim kurulunca belirlenir ve Kurulun bilgisine sunulur. Borsalar tarafından verilen eğitim hizmetleri üyelere zorunlu tutulsa da bu fıkra kapsamında değerlendirilir.

Borsanın denetim ve düzenleme yetkisi

MADDE 34 – (1) Borsalar, kendi bünyelerindeki piyasalarda faaliyet gösteren sermaye piyasası kurumlarının, sermaye piyasası araçları borsada kote olan veya işlem gören ihraççıların ve emir veren veya işlem yapan gerçek ya da tüzel kişilerin borsa kurallarına uyumunu düzenli ve etkin olarak izlemek ve ihlalleri önlemek için gerekli usûl ve esasları belirler. Borsalar; iş ve işlemleri ile ilgili olarak gerekli gördükleri hususlarda üyelerinden bilgi, belge istemek ve üyeler nezdinde inceleme yapmak ve bu

incelemeleri esnasında tespit edilen mevzuata aykırılıklarla ilgili olarak yaptırım uygulamakla görevli ve yetkilidirler. Borsalar kendi kurallarının ağır ihmal ve kasıtlı ihlâl edilmesi hâlinde Kurula bildirimde bulunurlar.

(2) Borsalar Kanunla ve diğer mevzuatla kendilerine verilen yetki ve görevlerle ilgili olarak düzenlemeler yapmaya ve bunları uygulamaya, bu düzenlemelere tâbi kurum ve kuruluşlar nezdinde söz konusu düzenlemelere uygun hareket edilip edilmediğini ve kendilerine gönderilen bilgilerin doğru olup olmadığını denetlemeye görevli ve yetkilidir.

(3) Borsalar, sistemlerinin güvenli bir şekilde yönetilebilmesi için gerekli düzenlemeleri yapar ve önlemleri alırlar.

Borsa işlemlerinin gözetimi

MADDE 35 – (1) Borsalar işlemlerin güvenilir, şeffaf, etkin, istikrarlı, adil, dürüst ve rekabetçi bir şekilde gerçekleşmesinin sağlanması ve Kanun ve ilgili mevzuatta yer alan düzenlemelere aykırı olacak şekilde gerçekleştirilen işlemlerin tespit edilmesi amacıyla bünyelerinde gerekli gözetim sistemini kurarlar ve her türlü önleyici tedbirleri alabilirler. Borsalar gözetim konusunda kendilerine Kurulca verilecek diğer görevleri de yerine getirirler.

(2) Borsalar bu maddenin birinci fıkrası kapsamındaki görevlerini dışarıdan hizmet alarak yerine getirebilir. Hizmet alınacak kurumların faaliyet konuları arasında bu maddenin birinci fıkrasında yer alan hususlar yer alır. Bu kurumların faaliyet ve denetlenmesine ilişkin esaslar Kurulca belirlenir. Bu kurumlar tek bir borsaya hizmet sağlayabilecekleri gibi birden fazla borsaya da bu hizmeti verebilirler. Borsaların bu kurumlardan hizmet almaları görevleri ile ilgili sorumluluklarını ortadan kaldırmaz.

Borsa ve piyasa işleticilerinin denetimi

MADDE 36 – (1) Kurul, borsaların ve piyasa işleticilerinin borsacılık faaliyetlerinin düzenleme, gözetim ve denetim merciidir. Kurul, gerekli gördüğü durumlarda borsalar nezdinde Kanunda belirlenen faaliyetler ile ilgili olarak inceleme ve denetim yapmaya yetkilidir. Borsaların denetimle görevli personele uygun bir çalışma ortamı sağlamaları zorunludur. Kurul, borsacılık faaliyetlerine ilişkin olarak gerekli gördüğü hususların yerine getirilmesini, her türlü bilgi ve belgenin talebi üzerine veya düzenli olarak gönderilmesini ve her türlü teknik desteğin verilmesini borsalar ve piyasa işleticileri ile ilgili diğer kurumlardan isteyebilir.

(2) Borsaların ve piyasa işleticilerinin malî denetimi Kurulca ilân edilen listede yer alan bağımsız denetim kuruluşlarınca yapılır. Bağımsız denetim neticesinde hazırlanan rapor eşzamanlı olarak ilgili borsaya ve Kurula gönderilir.

(3) Borsaların ve piyasa işleticilerinin bilgi sistemleri denetimine ve bu denetimi yapacak kuruluşlara ilişkin usûl ve esaslar Kurulca belirlenir. Borsaların ve piyasa işleticisinin bilgi sistemleri denetiminin nitelikleri Kurulca belirlenecek bağımsız denetim kuruluşlarına, yılda en az bir defa veya daha kısa zaman dilimleri içerisinde yaptırılması zorunlu tutulabilir. Bağımsız denetim neticesinde hazırlanan rapor eşzamanlı olarak ilgili borsaya ve Kurula gönderilir.

Uyuşmazlıkların çözümü

MADDE 37 – (1) Borsa üyelerinin kendi aralarında veya müşterileriyle Kanunun 67 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) ve (c) bentlerinde yer alan borsa işlemlerinden doğan uyuşmazlıkların çözümlenmesine ilişkin usûl ve esaslar borsa yönetim kurullarınca belirlenir. Uyuşmazlık başvurusunun incelenebilmesi için Kurulun onayı alınmak suretiyle hizmet bedeli alınmasına borsa yönetim kurulunca karar verilebilir. Uyuşmazlığın çözümüne dair yönetim kurulu kararlarının ilişkin olduğu tutarın Kanunun 84 üncü maddesinin beşinci fıkrasında yer alan tutardan fazla olması hâlinde bu karara karşı, kararın tebliğinden itibaren on beş gün içerisinde borsa aracılığıyla Kurula itirazda bulunulabilir.

(2) Uyuşmazlıklar, Kanunun 74 üncü maddesinin ikinci fıkrasının (g) bendi çerçevesinde tahkim yoluyla da çözülebilir.

Borsaların faaliyetlerinin durdurulması ve faaliyet izninin iptali

MADDE 38 – (1) Kurul, bu Yönetmeliğin 6, 11, 12 ve 13 üncü maddelerindeki kuruluş ve faaliyet şartlarının kaybedilmesi ve bu Yönetmeliğe aykırı hareket edilmesi durumunda fiilin önem ve mahiyetini dikkate alarak borsanın faaliyetlerini kısmen veya tamamen geçici veya sürekli olarak durdurabilir.

(2) Kurulca verilen faaliyet izninin iptalinde Kanunun 41 inci madde hükmü uygulanır.

İşbirliği

MADDE 39 – (1) Borsalar, borsacılık faaliyetleri ile ilgili olarak gerekli gördükleri hususlarda bünyelerindeki piyasalarda faaliyette bulunmakla yetkilendirilmiş sermaye piyasası kurumları, sermaye piyasası araçları borsalarda kote olan veya işlem gören ihraççılar, kurucular ile emir veren veya işlem yapan gerçek ve tüzel kişilerden bilgi ve belge istemeye ve inceleme yapmaya yetkilidirler. İlgililer incelemelere müsaade etmek, borsa tarafından görevlendirilen personele her türlü kolaylığı göstermek ve yardımda bulunmak, istenen her türlü bilgi ve belgeyi vermek ve tutanakları imzalamakla yükümlüdürler. İmzadan imtina edilmesi halinde bunun sebepleri tutanakta açıkça belirtilir. Bilgi ve belge istenen taraflar, borsaların görev alanına giren hususlarda özel mevzuatında yer alan gizlilik ve sır saklamaya ilişkin hükümlere dayanarak bilgi vermekten imtina edemezler.

(2) Kanunda düzenlenen suçlar ile piyasa bozucu eylemlerin önlenmesi, gözetimi veya denetimi ile Kanuna dayanılarak yapılan düzenlemelerin etkin bir şekilde uygulanması amacıyla, Kurulca belirlenen usûl ve esaslar çerçevesinde, borsalar ve diğer ilişkili kurumlar gerekli her türlü teknik destek alıp verme, yardım ve bilgi paylaşımında bulunmakla yükümlüdürler.

Kurumsal yönetim esasları

MADDE 40 – (1) Kurumsal yönetim ilkelerine ilişkin olarak Kanunun 17 nci maddesinin birinci ve ikinci fıkraları, borsalara ve piyasa işleticilerine kıyasen uygulanır.

Uygulama esasları

MADDE 41 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini yorumlamaya, Yönetmelikte yer almayan ya da açıklık bulunmayan konularda genel hükümleri de göz önünde bulundurarak karar vermeye, uygulamayı düzenlemeye ve yönlendirmeye, gözetim ve denetim mercii olan Kurul yetkilidir.

Borsa İstanbul Anonim Şirketine ilişkin geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Borsa İstanbul Anonim Şirketi, Kanunun 65 inci maddesinde yer alan borsaların ve piyasa işleticilerinin kuruluşuna ve faaliyetine ilişkin izni almış sayılır.

(2) Borsa İstanbul Anonim Şirketinin mevcut yöneticileri için, Kurulca, yönetici olarak seçilme veya atanma şartlarını taşıdıklarına dair tevsik edici bilgi ve belge istenmez.

(3) Borsa İstanbul Anonim Şirketinin hesap ve işlemlerinin denetiminde Kanunun 138 inci maddesinin onbirinci fıkra hükümleri uygulanır.

(4) Bu Yönetmeliğin 15 inci maddesinin beş ve altıncı fıkraları, 16 nci maddesinin bir ve üçüncü fıkraları (**Değişik ibare:RG-6/10/2021-31620**), 22 nci ve 23 üncü maddeleri hariç olmak üzere üçüncü bölümü ile 8 inci maddesi Borsa İstanbul Anonim Şirketine uygulanmaz. Bu hususlarla ilgili Borsa İstanbul Anonim Şirketi esas sözleşmesi hükümleri uygulanır. Söz konusu 8 inci madde ve üçüncü bölüm hükümleri bu Yönetmeliğin yayımlanmasından sonra kurulacak borsa ve piyasa işleticileri için geçerlidir.

Yönetmeliğe uyum sağlanması ve yönetmelikte öngörülen düzenlemelerin yapılması

GEÇİCİ MADDE 2 – (1) Borsa İstanbul Anonim Şirketi tarafından bu Yönetmeliğin yayım tarihinden itibaren bir yıl içinde bu Yönetmeliğe uyum sağlanır. Kurulca uygun görülmesi durumunda bu süre uzatılabilir.

(2) Bu Yönetmelik uyarınca Borsa İstanbul Anonim Şirketi tarafından yapılması gereken düzenlemeler bu Yönetmeliğin yayımlanmasından itibaren altı ay içinde yapılır.

(3) İstanbul Menkul Kıymetler Borsasına ve İstanbul Altın Borsasına ilişkin mevcut düzenlemelerin bu Yönetmeliğe aykırı olmayan hükümleri, bu Yönetmelik uyarınca yapılacak düzenlemeler yürürlüğe girene kadar uygulanmaya devam olunur.

(4) Mevzuatta İstanbul Menkul Kıymetler Borsasına ve İstanbul Altın Borsasına yapılan atıflar ilgisine göre Borsa İstanbul Anonim Şirketine yapılmış sayılır.

Yürürlük

MADDE 42 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 43 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Sermaye Piyasası Kurulu yürütür.

(1) Bu değişikli ile 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinden sonra gelmek üzere (f) bendi eklenmiş ve diğer bentler buna göre teselsül ettirilmiştir.

Yönetmeliğin Yayımlandığı Resmî Gazete'nin	
Tarihi	Sayısı
19/7/2013	28712
Yönetmelikte Değişiklik Yapan Yönetmeliklerin Yayımlandığı Resmî Gazetelerin	
Tarihi	Sayısı
1. 19/10/2014	29150
2. 28/8/2015	29459
3. 20/3/2019	30720
4. 15/11/2019	30949
5. 6/10/2021	31620